

بگوئید! ایں بیاعت فضل و رحمت باری تعالیٰ است
بریں شادی و خوشحالی بکنید کہ آل از ہمہ مال و زر بہتر است

قرآن حکیم، سورہ یونس، آیت نمبر ۵۸

عید اعیاد

پرفسور دکتہ محمد مسعود احمد

مترجمین

پرفسور دکتہ انعام الحق کوثر

پرفسور نجم الرشید

مظہری پبلی کیشنز

۱-۶-۲۶ پی آئی بی کالونی، کراچی

اسلامی جمہوریہ پاکستان

۱۴۱۴ھ / ۱۹۹۴ء

بسم الله الرحمن الرحيم
 نحمده و نصلی علی رسولہ الکریم

نخستین خدای متعال نور پیغمبر (صلی الله علیه و سلم) آفرید و به نبوت مرفراز کرد ۲----- سپس سلسله
 هائی درود آغاز شد----- فرشتگان تولد یافتند نیز به دزد و سلام شرکت داشتند و چون آن نور به جهان
 آمد ۳ انسان هم شرکت داشت ۴----- اگر عاقلان درک کنند این هم طرز جشن است----- الله اکبر!
 از روز اول ذکر و اذکار بوده است----- و جشن را برگزاری کنند----- خدای متعال به محبوبان خویش
 خیلی محبت دارد، نشانی ایشان نشانی خود ساخت ۵ و تعظیم و تکریم را حکم داد ۶----- و روز هائی یاد بود آنها را
 روز هائی یاد بود خود گفت ۷ و فرمود----- و به ایشان روز هائی خدای متعال یاد آوری کنید ۸-----
 و روز تولد انبیاء علیهم السلام یکی از روز های خدای متعال است----- در قرآن مجید اهمیت روز تولد پدیدار
 است----- برای حضرت یحیی علیه السلام ارشاد فرمود----- بر آن روز سلامت باشد که او تولد یافت
 ۹----- حضور انور صلی الله علیه و سلم بر روز دو شنبه چشم به جهان رنگ و بو گشود----- او برای اظهار تشکر
 بر روز دو شنبه روزه داری شد----- و قتیله پرسیدند گفت این روز متولد شدم و همان روز بر من وحی نازل شد
 ۱۰----- تولد حضور انور صلی الله علیه و سلم طبق بعضی سنین ۱۲ ربیع الاول ۵۶۹ میلادی
 است----- شواهد سه چهار هزار سال پیش تأییدش هم می کند ۱۱----- روز دو شنبه و ۱۲ ربیع الاول نسبت
 مخصوص به حضور انور صلی الله علیه و سلم دارد و موفقیت و کامرانی بوسیله نسبت نصیب می گردد-----

خدای متعال حضور انور صلی الله علیه و سلم مبعوث فرموده احسان گفت ۱۳----- برای احسان گفت یا پیامد
 مان باشد یاد کنیم، نباید فراموش کنیم----- حکم داد جشن را----- برگزار کنیم ۱۳-----
 حضرت عیسی علیه السلام بحضور خدای متعال عرض کرد----- از آسمان برای ما خوان نعت بفرست تا عید باشد
 برای گزشتگان و آیندگان ۱۴----- این امر توجه کردنی است که "خوان نعت" فرستاده شود و حضرت عیسی
 علیه السلام آن روز عید را برگزار کند و چون "جان نعت" نازل شود، آن روز، روز عید باشد؟----- شبی که
 قرآن کریم نازل شد، بهتر از هزار شب است ۱۵----- و روزیکه قرآن ناطق صلی الله علیه و سلم نازل شد، عظمت
 آن شب چه می باشد!----- شب قدر هر سال برگزاری شود چه شبی برگزار نشود که آقای دو جهان صلی الله
 علیه و سلم تشریف آورد----- خدای متعال فرمود "نعت خدایت را تبلیغ فراوان کن ۱۶"----- امام
 بخاری می گوید، بزرگترین نعمتهای خدای متعال ذات پیغمبر صلی الله علیه و سلم است، باید ذاتش را تبلیغ
 کنیم-----

حضور اکرم صلی الله علیه و سلم بر سر منبر ذکر و لادتش فرمود ۱۸----- و به بعضی از اصحاب کرام حکم داد

وایشان فضائل و شائستگی را بیان کردند ۱۹----- عمولیش حضرت عباس رضی الله عنه در ۵۹----- (۶۳۰ م) در هنگام برگشتن از غزوه تبوک ذکر ولادت آنحضرت صلی الله علیه و سلم به منظوم تقدیم کرد ۲۰----- حضور اکرم صلی الله علیه و سلم خودش برای حضرت حسان بن ثابت رضی الله عنه منبر نهاد----- او بر سر منبر نشسته در مدح رسول کریم صلی الله علیه و سلم قصیده گفت ۲۱----- حضور انور صلی الله علیه و سلم برایش دعا گفت----- این همه حقایق در احادیث دیده می شود-----

چون تیج تابعی محروف حضرت مالک بن انس رضی الله عنه حرفهای شیرین حضور اکرم صلی الله و سلم می گفت خیلی اہتمام فرمود ۲۲ درست همان اہتمام که امروز در محافل بعضی از علما و مشایخ دیده می شود----- حضرت شیخ عبدالقادر جیلانی رضی الله عنه بتاریخ یازدهم ہر ماہ بہ حضور سرکاری دو عالم صلی الله و سلم نذر و نیاز تقدیم کرد ۲۳ و این سنت حسنہ تاہنوز مروج است----- ابن تیمیہ مخلصین برگزار کنندگان محافل میلاد را تأیید کردہ بشارت اجر و ثواب می دہد ۲۴----- مجالس میلاد النبی چیز نونیت، این سلسلہ از قرن ماہودہ است و اصلش در عہد نبوی صلی الله علیه و سلم موجود بودہ است----- حضرت شاہ عبدالرحیم علیہ الرحمہ پدر حضرت شاہ ولی الله علیہ الرحمہ مرتباً یہ روز تولد با سعادت غذا بہ فقراء می دادند ۲۵----- معمول حضرت شاہ ولی الله علیہ الرحمہ و پسرش شاہ عبدالعزیز محدث دہلوی علیہ الرحمہ این بود کہ مردم بتاریخ ۱۲ ربیع الاول در خانہ ایشان جمع می شدند، حضرت ذکر ولادت فرمودہ، غذا و شیرینی توزیع می نمود ۲۶----- حضرت شاہ ولی الله در یک محفل میلاد کہ معظمہ شرکت داشت و آنجا مشاہد کرد کہ باران انوار و تجلیات می آید ۲۷----- حاجی امداد الله مہاجر کی رحمتہ الله علیہ مرشد مولوی رشید احمد گنگوہی محفل میلاد را وسیلہ نجات دانست ہر سال برگذاری کرد و ایستادہ صلوات و سلام تقدیم می کرد ۲۸----- مفتی اعظم شاہ محمد مظہر الله دہلوی علیہ الرحمہ ہر سال بتاریخ ۱۲ ربیع الاول با تزک و احتشام محفل میلاد برگزار می کرد و آن محفل میلاد از نماز عشاء تا نماز فجر می شد و سپس ایستادہ صلوات و سلام تقدیم می کرد----- غذا و شیرینی ہم توزیع می شد ۲۹----- بعضی از فرشتگان خدا ایستادہ صلوات و سلام تقدیم می کنند ۳۰ و این سنت فرشتگان است----- ہفت قرن سال پیش فاضل جلیل امام تقی الدین سبکی علیہ الرحمہ در محفل علمای نشستند و آنجا شعر نعتیہ حسان وقت امام مصری خوانندہ شد کہ در آن آرزوی ایستادہ ذکر کردن مصطفی (صلی الله علیه و سلم) شدہ بود، شعر گوش کردہ ہمہ علماء ایستادند ۳۱----- ایستادہ صلوات و سلام را تقدیم کردن سنت صلحاء امت است----- حضرت شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمتہ الله علیہ ایستادہ صلوات و سلام تقدیم می کرد و وسیلہ نجات می دانست----- ۳۲

حضور انور صلی الله فرمودہ: "چیزی را کہ مسلمانان خوب بدانند نزدیک خدای متعال ہم خوب است" ۳۳----- و این نیز فرمودہ کسی کہ در اسلام راہ خوب ساخت برایش ثواب است و برای آنان کہ عمل می کنند ثواب است ۳۴----- او نیز فرمودہ: "در ہر حال با سواد اعظم ۳۵، جماعت و جمہور باشید ۳۶----- اہتمام

